

HRVATSKA NARODNA BANKA

2188

Na temelju članka 9. stavka 2., članka 10., članka 11. stavaka 1. i 3., članka 16. stavaka 1. i 2. i članka 42. stavka 3. točke 5. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/2008. i 54/2013.) Savjet Hrvatske narodne banke na sjednici održanoj 13. rujna 2017. donio je

ODLUKU

O PROVOĐENJU MONETARNE POLITIKE HRVATSKE NARODNE BANKE

DIO PRVI

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Predmet i primjena

Članak 1.

(1) Hrvatska narodna banka (u nastavku teksta: HNB) provodi monetarnu politiku:

- a) operacijama monetarne politike
- b) obveznom pričuvom u skladu s odlukom o obveznoj pričuvi i
- c) drugim instrumentima i mjerama u skladu s posebnim odlukama HNB-a.

(2) Ovom Odlukom utvrđuju se operacije i instrumenti monetarne politike HNB-a, pravila za njihovo provođenje i uvjeti za sudjelovanje u operacijama.

(3) U operacijama monetarne politike mogu, pod uvjetima iz ove Odluke, kao druge ugovorne strane sudjelovati samo:

- a) kreditne institucije, i to banke i štedne banke, sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje su od HNB-a dobile odobrenje za rad
- b) podružnice kreditnih institucija iz druge države članice Europske unije za koje je njezino nadležno tijelo dostavilo obavijest HNB-u o osnivanju podružnice u Republici Hrvatskoj i
- c) podružnice kreditnih institucija iz trećih država koje su od HNB-a dobile odobrenje za osnivanje podružnice kreditne institucije iz treće države.

Definicije

Članak 2.

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

(1) »aukcija« je postupak provođenja operacija na otvorenom tržištu kod kojeg HNB pušta ili povlači likvidnost prihvatanjem ponuda koje su druge ugovorne strane dostavile nakon javne najave, pri čemu HNB može organizirati:

- a) »aukciju s fiksnom cijenom«, kod koje HNB prije aukcije određuje kamatnu stopu, cijenu, *swap* bodove ili raspon, a druge ugovorne strane – sudionici aukcije nude iznos novčanih sredstava s kojim žele sklopiti transakciju ili
- b) »aukciju s varijabilnim cijenama«, kod koje druge ugovorne strane u međusobnom nadmetanju nude iznos novčanih sredstava s kojim žele sklopiti transakciju te kamatnu stopu, cijenu ili *swap* bodove po kojima žele sklopiti transakciju;

(2) »bilateralni postupak« je postupak provođenja operacija na otvorenom tržištu kod kojeg HNB upućuje pojedinačni poziv na dostavu ponude jednoj ili više drugih ugovornih strana;

(3) »brza aukcija« je aukcija koja se u pravilu provodi unutar vremenskog okvira od dva sata od najave aukcije do objave rezultata aukcije te koja može biti ograničena na uži krug drugih ugovornih strana;

(4) »datum dospijea« je datum koji se fiksno određuje na početku povratne transakcije, a na koji dospijevaju obveze iz završne transakcije te je ujedno datum završetka operacije monetarne politike;

- (5) »datum namire« je datum na koji se izvršavaju obveze iz pojedine transakcije;
- (6) »druga ugovorna strana« je subjekt iz članka 1. stavka 3. ove Odluke;
- (7) »HSVP« je Hrvatski sustav velikih plaćanja;
- (8) »konačna transakcija« je transakcija kojom HNB kupuje ili prodaje vrijednosne papire ili strane valute izravno na tržištu (promptno ili terminski);
- (9) »kreditne operacije HNB-a« su postupci kojima HNB povećava likvidnost odobravanjem kredita uz financijsko osiguranje, uključujući prekonoćne i unutardnevne kredite;
- (10) »međunarodne institucije« su institucije navedene u Prilogu 4. Popis oznaka država i međunarodnih institucija iz Upute za statističko i bonitetno izvješćivanje, koja je sastavni dio Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju;
- (11) »međunarodni središnji depozitorij vrijednosnih papira« je središnji depozitorij vrijednosnih papira u kojem se namiruju vrijednosni papiri kojima se trguje međunarodno iz različitih nacionalnih tržišta određen Procedurama;
- (12) »povratna transakcija« je posao koji se sastoji od inicijalne i vremenski odvojene završne transakcije s unaprijed fiksno određenim rokom za izvršenje obveza;
- (13) »Procedure za operativno provođenje operacija monetarne politike HNB-a« (u nastavku teksta: Procedure) jesu upute za jedinstveno operativno provođenje operacija monetarne politike HNB-a, donesene u skladu s ovom Odlukom;
- (14) »radni dan« je:
- a) u vezi s obvezom plaćanja koju treba izvršiti putem određenoga platnog sustava, bilo koji dan kada je taj platni sustav otvoren za izvršavanje takvog plaćanja odnosno u vezi s obvezom plaćanja koju treba izvršiti izvan platnog sustava, bilo koji dan na koji su otvorene za poslovanje banke u mjestu gdje treba izvršiti plaćanje;
- b) u vezi s bilo kojom obvezom isporuke vrijednosnih papira, bilo koji dan kada je otvoren sustav za namiru vrijednosnih papira preko kojeg se trebaju prenijeti vrijednosni papiri;
- c) u svim ostalim slučajevima, radni dan u Republici Hrvatskoj, odnosno dani od ponedjeljka do petka, isključujući blagdane;
- (15) »rok dospijeca« je rok koji teče od datuma namire inicijalne transakcije do datuma dospijeca;
- (16) »SKDD« je Središnje klirinško depozitarno društvo d.d.;
- (17) »standardna aukcija« je aukcija kojom HNB najavom upućuje poziv svim drugim ugovornim stranama da dostave svoje ponude, a u pravilu se provodi unutar vremenskog okvira od 48 sati od najave aukcije do objave rezultata aukcije;
- (18) »swap bod« je razlika između tečaja terminske transakcije i tečaja promptne transakcije u valutnom ugovoru o razmjeni koja kotira u skladu s općim tržišnim konvencijama;
- (19) »unutardnevni kredit« je beskamatni kredit uz financijsko osiguranje koji se odobrava i vraća unutar jednog radnog dana, u skladu s Odlukom o pravilima rada HSVP-a.

DIO DRUGI

OPERACIJE I INSTRUMENTI ZA PROVOĐENJE MONETARNE POLITIKE HNB-a

Operacije monetarne politike

Članak 3.

- (1) Operacije monetarne politike HNB-a jesu:
- a) operacije na otvorenom tržištu i
- b) stalno raspoložive mogućnosti.
- (2) Operacije na otvorenom tržištu pokreće HNB.
- (3) Stalno raspoložive mogućnosti pokreće druga ugovorna strana.
- (4) Pregled operacija monetarne politike i njihovih značajki nalazi se u Prilogu 1. koji čini sastavni dio ove Odluke.

GLAVA I.

OPERACIJE NA OTVORENOM TRŽIŠTU

Pregled operacija i instrumenata

Članak 4.

- (1) HNB provodi operacije na otvorenom tržištu povratnim i konačnim transakcijama radi reguliranja kreditne aktivnosti i likvidnosti kreditnih institucija te radi reguliranja količine novca u optjecaju.
- (2) Vrste operacija na otvorenom tržištu jesu:

- a) redovite operacije
- b) operacije fine prilagodbe i
- c) strukturne operacije.

(3) Povratne transakcije kojima HNB pušta likvidnost provode se sljedećim instrumentima:

- a) kreditom uz financijsko osiguranje
- b) repo poslom i
- c) valutnim ugovorom o razmjeni za potrebe monetarne politike (u nastavku teksta: valutni ugovori o razmjeni).

(4) Povratne transakcije kojima HNB povlači likvidnost provode se sljedećim instrumentima:

- a) repo poslom
- b) valutnim ugovorom o razmjeni
- c) oročenim depozitima i
- d) dužničkim vrijednosnim papirima HNB-a.

(5) Konačne transakcije kojima HNB pušta likvidnost provode se sljedećim instrumentima:

- a) kupnjom vrijednosnih papira i
- b) kupnjom stranih valuta.

(6) Konačne transakcije kojima HNB povlači likvidnost provode se sljedećim instrumentima:

- a) prodajom vrijednosnih papira i
- b) prodajom stranih valuta.

(7) HNB odlučuje o vrsti operacije na otvorenom tržištu i instrumentu za njezino provođenje.

(8) HNB pokreće operacije na otvorenom tržištu najavom (kod aukcije) odnosno pojedinačnim pozivom (kod bilateralnog postupka).

(9) HNB u svakoj najavi, odnosno pojedinačnom pozivu, određuje instrument kojim se provodi operacija na otvorenom tržištu i njegove karakteristike te operativne značajke te operacije.

Poglavlje I.

Vrste operacija na otvorenom tržištu

Redovite operacije

Članak 5.

Redovite operacije imaju sljedeće operativne značajke:

- a) provode se svaki tjedan
- b) u pravilu imaju rok dospelosti od tjedan dana
- c) provode se standardnim aukcijama
- d) u njima mogu sudjelovati druge ugovorne strane u skladu s člankom 20. ove Odluke
- e) kada se provode kao povratne transakcije za puštanje likvidnosti, isključujući valutne ugovore o razmjeni, druga ugovorna strana dužna je osigurati prihvatljivu imovinu u skladu s ovom Odlukom i
- f) kada se provode kreditom uz financijsko osiguranje, za financijsko osiguranje upotrebljava se isključivo skup prihvatljive imovine iz članka 31. ove Odluke.

Operacije fine prilagodbe

Članak 6.

Operacije fine prilagodbe imaju sljedeće operativne značajke:

- a) imaju učestalost i rok dospelosti koji nisu standardizirani
- b) u pravilu se provode brzom aukcijom, ali HNB može odlučiti provesti određene operacije fine prilagodbe drugim postupkom (standardnom aukcijom ili bilateralnim postupkom)
- c) u njima mogu sudjelovati druge ugovorne strane u skladu s člancima 20. i 21. ove Odluke
- d) kada se provode kao povratne transakcije za puštanje likvidnosti, isključujući valutne ugovore o razmjeni, druga ugovorna strana dužna je osigurati prihvatljivu imovinu u skladu s ovom Odlukom i
- e) kada se provode kreditom uz financijsko osiguranje, za financijsko osiguranje upotrebljava se isključivo skup prihvatljive imovine iz članka 31. ove Odluke.

Strukturne operacije

Članak 7.

Strukturne operacije imaju sljedeće operativne značajke:

- a) imaju učestalost i rok dospeljeća koji nisu standardizirani
- b) provode se standardnom aukcijom, brzom aukcijom ili bilateralnim postupkom, ovisno o odluci HNB-a
- c) u njima mogu sudjelovati druge ugovorne strane u skladu s člancima 20. i 21. ove Odluke
- d) kada se provode kao povratne transakcije za puštanje likvidnosti, isključujući valutne ugovore o razmjeni, druga ugovorna strana dužna je osigurati prihvatljivu imovinu u skladu s ovom Odlukom i
- e) kada se provode kreditom uz financijsko osiguranje, za financijsko osiguranje upotrebljava se isključivo skup prihvatljive imovine iz članka 31. ove Odluke.

Poglavlje II.

Instrumenti za provođenje operacija na otvorenom tržištu

Kredit uz financijsko osiguranje

Članak 8.

(1) Kredit uz financijsko osiguranje povratna je transakcija kojom HNB pušta likvidnost drugoj ugovornoj strani uz financijsko osiguranje vrijednosnim papirima prenesenim u skup prihvatljive imovine iz članka 31. ove Odluke.

(2) Iznos likvidnosti koji se može pustiti kreditom uz financijsko osiguranje ograničen je samo vrijednošću skupa prihvatljive imovine.

(3) Karakteristike kredita uz financijsko osiguranje određuje HNB ovisno o operativnim značajkama vrste operacije na otvorenom tržištu za koju se taj instrument upotrebljava.

Repo posao

Članak 9.

(1) Repo posao je instrument kojim prodavatelj prodaje vrijednosne papire kupcu, za što kupac plaća prodavatelju kupovnu cijenu, dok kupac istodobno prodaje ekvivalentne vrijednosne papire prodavatelju na određeni budući datum, za što će mu prodavatelj platiti reotkupnu cijenu.

(2) Vrijednosni papiri koji su predmet repo posla moraju udovoljavati kriterijima prihvatljivosti iz članka 23. ove Odluke.

(3) U repo poslovima kojima HNB povlači likvidnost ne primjenjuju se korektivni faktori ni dodatne mjere za kontrolu rizika iz članka 30. stavka 4. ove Odluke.

(4) Karakteristike repo posla određuje HNB ovisno o operativnim značajkama vrste operacije na otvorenom tržištu za koju se taj instrument upotrebljava.

Valutni ugovor o razmjeni

Članak 10.

(1) Valutni ugovor o razmjeni (engl. *FX swap*) povratna je transakcija kojom HNB promptno kupuje ili prodaje kunu za euro ili američki dolar i istodobno je terminski prodaje ili kupuje.

(2) Karakteristike valutnog ugovora o razmjeni određuje HNB ovisno o operativnim značajkama vrste operacije na otvorenom tržištu za koju se taj instrument upotrebljava.

Oročeni depoziti

Članak 11.

(1) Oročeni depozit sklapa se s određenim budućim datumom dospeljeća uz nepromjenjivu kamatnu stopu po najavi odnosno pojedinačnom pozivu HNB-a drugim ugovornim stranama.

(2) HNB ne daje financijsko osiguranje za depozite.

(3) Prikupljanje oročenih depozita:

- a) može se provoditi na temelju prethodno objavljenog rasporeda s utvrđenom učestalošću i dospeljećem ili *ad hoc*
- b) provodi se na standardnim aukcijama, osim ako HNB odluči provesti određene operacije drugim postupkom (brzom aukcijom ili bilateralnim postupkom).

Dužnički vrijednosni papiri HNB-a

Članak 12.

- (1) HNB izdaje dužničke vrijednosne papire uz diskont te ih otkupljuje po nominalnoj vrijednosti.
- (2) Diskont iz stavka 1. ovog članka umanjenje je nominalne vrijednosti za iznos koji se izračunava primjenom kamatne stope određene za taj instrument.
- (3) Dužnički vrijednosni papiri HNB-a izdaju se i vode u SKDD-u.
- (4) Dužnički vrijednosni papiri HNB-a imaju sljedeće operativne značajke:
 - a) mogu se izdavati na redovitoj ili neredovitoj osnovi
 - b) imaju dospijeće najdulje do 12 mjeseci i
 - c) izdaju se putem aukcija.
- (5) HNB ima pravo otkupiti vlastite dužničke vrijednosne papire u svako doba prije datuma dospijea.

Kupnja ili prodaja vrijednosnih papira

Članak 13.

- (1) HNB kupuje i prodaje samo vrijednosne papire koji ispunjavaju kriterije prihvatljivosti iz članka 23. ove Odluke.
- (2) Karakteristike kupnje i prodaje vrijednosnih papira određuje HNB ovisno o operativnim značajkama vrste operacije na otvorenom tržištu za koju se taj instrument upotrebljava.

Kupnja ili prodaja stranih valuta

Članak 14.

- (1) HNB kupuje i prodaje samo eure i/ili američke dolare.
- (2) Karakteristike kupnje i prodaje stranih valuta određuje HNB ovisno o operativnim značajkama vrste operacije na otvorenom tržištu za koju se taj instrument upotrebljava.

GLAVA II.

STALNO RASPOLOŽIVE MOGUĆNOSTI

Stalno raspoložive mogućnosti

Članak 15.

- (1) HNB omogućava pristup stalno raspoloživim mogućnostima putem sljedećih instrumenata:
 - a) prekonoćnoga kredita i
 - b) prekonoćnog depozita.
- (2) Stalno raspoložive mogućnosti imaju rok dospijea od jednoga radnog dana.

Uvjeti za pristup stalno raspoloživim mogućnostima

Članak 16.

- (1) Pristup stalno raspoloživim mogućnostima imaju druge ugovorne strane koje udovoljavaju uvjetima prihvatljivosti iz članka 20. ove Odluke.
- (2) Pristup stalno raspoloživim mogućnostima moguć je samo u radne dane HSVP-a.

Poglavlje I.

Prekonoćni kredit

Karakteristike prekonoćnoga kredita

Članak 17.

- (1) Prekonoćni kredit je kredit uz financijsko osiguranje s rokom dospijea od jednoga radnog dana.
- (2) Iznos likvidnosti koji se može pustiti prekonoćnim kreditom ograničen je samo vrijednošću skupa prihvatljive imovine iz članka 31. ove Odluke.
- (3) HNB odobrava prekonoćni kredit prijenosom novčanih sredstava na račun druge ugovorne strane u HSVP-u na kraju obračunskog dana, u vrijeme određeno Terminskim planom HSVP-a.
- (4) Druga ugovorna strana obvezna je prekonoćni kredit vratiti preko HSVP-a sljedećega radnog dana, u vrijeme određeno Terminskim planom HSVP-a.